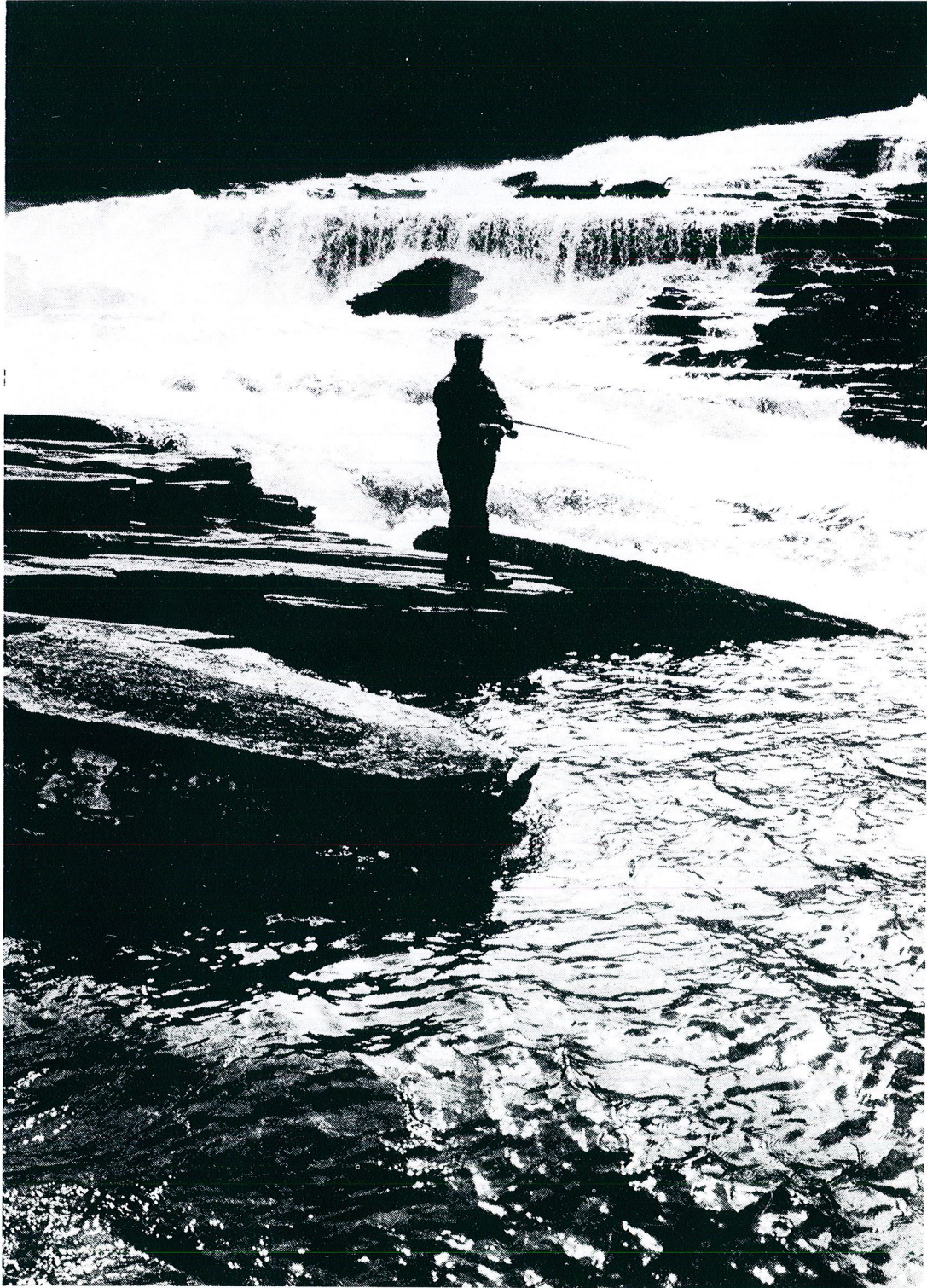

ÄLVRÄDDAREN

1•80

INNEHÅLL

- 3. Till läsaren
- 5. Nytt från älvräddarfronten
- 7. Röåen
- 9. Protokoll från årsmötet 14-15 juni 1980
- 11. Uttalande från årsmötet
- 12. Nya stadgar
- 15. Sammanfattning av synpunkter på Vattenfalls
"Rapport avseende utredning om effektivare vattenkraft".
- 16. Älvutbyggnader och laxfisket.
- 20. Sölvbacka: uttalande 1980-10-10
- 21. " " 1980-10-17
- 22. Synpunkter på utbyggnaden av Sölvbacka (Björn Källström)
- 28. Vårstycke

ÄLVRÄDDAREN utges av Älvräddarnas Samorganisation.
 Adr: Pl 765, 820 40 JÄRVSÖ (kassören)

Till läsaren...

Du har i Din hand det första numret av ÄLVRÄDDAREN, som är ett försök att i en ny form lämna information om älvfrågor till alla älvräddare. Tidigare utskick har kanske i alltför stor utsträckning bestått av protokoll, uttalanden, närvarolistor etc. Protokoll och uttalanden är naturligtvis viktig information till medlemmarna men det torde vara lika viktigt att alla får information om nya fakta kring älvutbyggnader, "nya" hotade älvsträckor, tips om hur olika grupper bedriver sitt arbete osv.

ÄLVRÄDDAREN har därför fått en form som är tänkt som ett första steg mot tidskriftens. Häftet har tryckts på offset vilket förutom ett bättre tryck, främst av bilder, ger möjlighet att trycka med två färger m m.

Innehållet och utformningen av "Nr 1" skiljer sig kanske inte särskilt mycket från tidigare mötesutskick. Vi hoppas istället få in material alla medlemmar till kommande nummer. Här kan alltså Du göra en insats genom att sända in artiklar, bilder, teckningar, tidningsklipp m m. Undertecknad tar gärna emot Ditt bidrag (adr: Stationsgatan 18 A, 920 70 SORSELE).

Information om nästa möte, 6-7 december i Östersund (Frösön), lämnas på ett särskilt blad som bifogas detta häfte. Här kan Du istället läsa om Sölvbackakampen naturligtvis. Björn Källström, konsult inom energisektorn, har på beställning av ÄlvS gjort en snabbutredning av kostnaderna för en utebliven utbyggnad av Sölvbackaströmmarna. Källström har en ny intressant infallsvinkel på hur strömmarna kan räddas. Utredningen redovisas i sin helhet.

K-G Lundberg, vår specielle fiskeexpert, har skrivit en artikel om hur laxfisket påverkas av vattenkraftsutbyggnader. Den är läsvärd - läs den !

Röåen är ett biflöde till Ångermanälven som nu hotas av utbyggnad. Man har redan bildat en älvräddargrupp längs ån. Du kan läsa mera om utbyggnadshotet och opinionen längre fram i detta häfte.

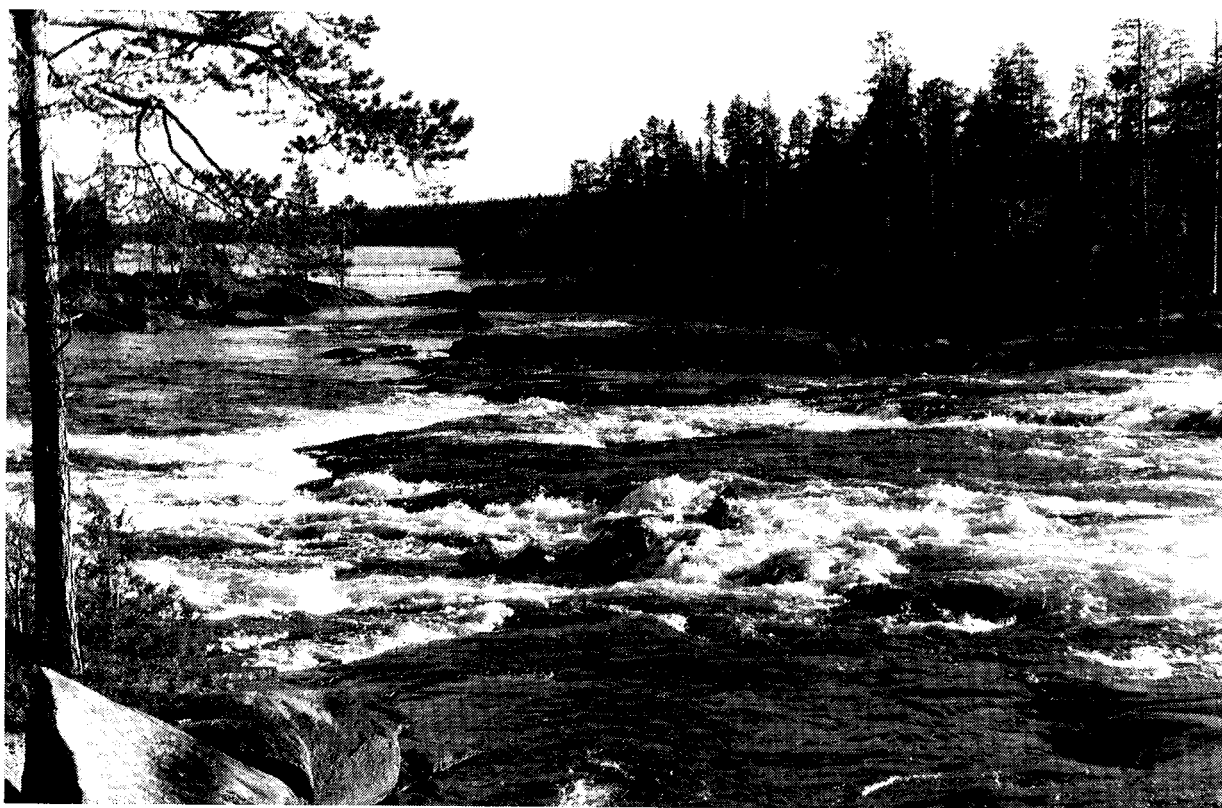
Vattenfall har i samråd med Kraftverksföreningen utrett möjligheterna till ytterligare energiproduktion i befintliga vattenkraftverk. Samorganisationen har vid ett par tillfällen fått lämna synpunkter på hur utredningsarbetet bör bedrivas. Utredarna har nu lämnat sin rapport till Vattenfalls ledning. Denna rapport anser vi vara på tok för "tunn" för att duga som underlag för en bedömning av hur mycket energi man kan vinna genom effektiviseringar. Samorganisationen har fått löfte om att få redovisa organisationens synpunkter i en bilaga till utredningen. En sammanfattning på denna bilaga kan hitta i detta nummer av ÄLVRÄDDAREN.

Vid årsmötet i Sorsele 14-15 juni antogs nya stadgar för Samorganisationen. Protokoll från årsmötet och de nya stadgarna är därför en viktig del av innehållet i detta blad liksom en genomgång av vad som hänt den senaste tiden på älvfronten. Informationssekreteraren Lars Lindström har sammanställt de viktigaste händelserna sedan årsmötet och blickar även en bit in i framtiden i den artikel som inleder detta försöksnummer av ÄLVRÄDDAREN.

Har Du synpunkter på det häfte som Du nu håller i handen är Du välkommen att skriva några rader till mig. Även om offset är en billig tryckmetod blir det klart billigare om vi fortsätter på det gamla sättet med stencilering. Är det kanske ett slöseri med föreningens medel att kosta på utskicken en tryckning med offset ? Hör av Dig !

VÄL MÖTT I ÖSTERSUND 6-7 DECEMBER

Lars Lövgren
Lars Lövgren

A K T U E L L T O M Ä L V A R N A

=====

Sölvbacka - Hur går det ?

Det är viktigt för alla älvar i vårt land att Sölvbacka räddas. När detta läses är också frågan troligen avgjord. Just nu ser det också ut som att en lösning är på gång i civilutskottet. Tore Nilsson (m) har dessutom klart sagt att han kommer att säga nej till en utbyggnad. Heder åt en sådan rakryggad politiker. Tycho Loo från Storsjö och Göran Bryntse uppvaktade civilutskottet den 4/11 och framförde en rad grava anmärkningar mot Gullnäs utredning. Bl.a. har ju Gullnäs tänkt ersätta Sölvbacka med ett dyrt kolkondenskraftverk som till största delen skulle gå bara sommartid eftersom Sölvbacka producerar mest sommarkraft. Gullnäs har likaså gjort flera andra orimliga antaganden däribland ett alldeles för högt kolpris. Departementssekr, Åke Sundström från industridepartementet har också i en debattartikel i DN visat att Gullnäs räknat alldeles för högt. Sundström har funnit att en ersättn för Sölvbacka skulle kosta högst 40 milj kr och inte 286 milj som Gullnäs räknat fram med hjälp av Vattenfall. Björn Kjellström har i en utredning visat en utbyggnad av Sölvbacka inte skulle vara lönsam förrän om tidigast 10-15 år. Se separat art.

Lången - Beslut inom kort i regeringen

15 beslutsamma representanter för ortsbefolkningen och samerna uppvaktade jordbruksministern den 22 okt. Man ville framför allt tala om för jordbruksministern vilken oerhört enig och kraftig opinion det fanns i bygden mot en utbyggnad. Man talade också om vilka våldiga naturvärden som förstörs i denna 3,5 mil långa orörda vildmarks-älv, som ligger bara 2,5 mil från Östersund. Över 23 km² mark dränks och alla forsar tystnar. Man talade också om för jordbruksministern att Lången är av mycket stor betydelse som rekreationsområde och att den är Sveriges förnämsta fångstkulturområde med unik orörd stenåldersmiljö längs hela älvdalen. Dessutom drabbas rennäringen mycket hårt av en utbyggnad. Representanter för aktionsgruppen uppvaktade också en vecka senare planminister Georg Danell(m). Kontakter har också tagits med socialdemokraterna. För övrigt röstade den socialdemokratiska riksdags ledamoten Maj-Lis Landberg mot en utbyggnad i Planverkets styrelse. Knut Billing röstade ja. Detta har emellertid retat upp moderaterna i Krokoms kommun mycket. De är till 100 % mot utbyggnad. Krokoms kommun har också sagt nej med stor majoritet. Ett beslut om Lången var tänkt att tas av regeringen i november. Men kraftbolaget (Båkab m.fl.) har ansökt om förlängd erinringstid till 22 december. Beslut kommer nu att tas alldeles i början av januari.

Sädvajaure - för dyrt

Regeringen gav den 26 juni tillstånd till Sädvajaure kraftverk i Skellefteälven men med den förutsättningen att tillräckligt med vatten tappades i strömmarna vid Arjeplog och Jäkkvik och i överensstämmelse med fiskeriintendentens förslag. Detta har inte gjort kraftbolagen glada eftersom det betyder kraftigt försämrad ekonomi. Tillsammans med de kraftigt ökade byggkostnaderna betyder det att kraftbolagen nu räknar med ett elpris på 40-45 öre per kWh, vilket betyder att utbyggnaden knappast blir av.

Jordbruksutskottet har också behandlat Sädvajaure utifrån intrånget i Peljekaise nationalpark. Man gör i sitt utlåtande en mycket stark skrivning och säger bl.a. följande "Man måste se allvarligt på varje intrång i en nationalpark, oberoende av intrångets omfattning". Man säger också "att i princip varje ingrepp av nu ifrågasatt karaktär i en nationalpark strider mot syftet med nationalparkens tillkomst"

Vidare säger man: "Utskottet vill också starkt understryka vikten av att nationalparksområden bevaras intakta för framtiden och att allra största restriktivitet iakttas när sådana ingrepp av någon angelägen anledning aktualiseras". I sin motivering för att ändå ge tillstånd till intrånget säger man att utbyggnaden berör ett litet område (60ha) som redan är påverkat av tidigare reglering och att några speciella naturvårdsintressen inte är förenade med området. Riksdagsman Hans Wachtmeister (m) var den i utskottet som starkast drev frågan om att inte bygga ut Sädvajaure.

Jordbruksutskottet besöker projekt i nationalparkerna

I början av september, mitt i älgjakten, gjorde jordbruksutskottet en resa runt i nationalparkerna för att bl.a. se på de olika utbyggnadsprojekten. Det gällde Vietas tredje tunnel, Jaurekaska och Sitojaure (Tjäkovarats). Aktionsgruppen för dessa vattendrag, med Hjalmar Öberg och samerna i spetsen, uppvaktade utskottet när det gjorde uppehåll i Saltoluokta. Vattenfall blev inte särskilt glad när man fick se dem. Man hade nog trott att man skulle få vara ensam med utskottet. Jordbruksutskottet hade emellertid uttryckt önskemål om att få träffa olika företrädare för befolkningen. Länsstyrelsenstjänstemän, som skötte det praktiska, var emellertid inte samarbetsvilliga varför vi inte kunde ordna något sammanträffande med samerna i Sitojaure. Det gick dock bra ändå. Det var ett strålande väder när man flög in över Sitojaure och landade på en kulle med en fin utsikt över sjön och de väldiga områden som skulle överdämmas och förstöras. Av rapporter från ledamöter i utskottet efteråt så var man helt eniga om att både Sitojaure och Jaurekaska (Långas) skulle bevaras och att man skulle vara ytterligt restriktiv mot ytterligare intrång i nationalparkerna. Hjalmar Öberg och Hans Andersson, Jokkmokk gjorde en mycket bra föredragning för utskottet på kvällen i Saltoluokta.

Vemån - för avgörande i regeringen

Hela remissomgången är klar och regeringen kommer att pröva ärendet efter Långan. Möjligt är att kraftbolagen kommer in med förslag om ändringar. Det är ju deras nya taktik för att försöka få igenom ett projekt. Utbyggnaden berör stora riksintressanta myrområden och 40 km² överdäms. Härjedalens kommun har sagt bestämt nej till utbyggnad.

Härjeån - en ny omgång

Ärendet har redan en gång varit till regeringen men kraftbolagen har bett att få ändra projektet men i princip är det fortfarande samma, med stora dämningar och förstörelse av viktiga fiske och rekreativvatten. Härjedalens kommun har sagt nej liksom ortsbefolkningen. Projektet ligger nu hos vattendomstolen.

Haverö strömmar - ett nytt projekt

Haverö strömmar är ett mycket litet projekt i Ljungan inom Ånge kommun (18 GWh). Kommunen har sagt nej och däribland den socialdemokratiska riksdagsmannen Martin Segerstedt. Socialdemokraterna och moderaterna är splittrade. Vattendomstolsbehandling pågår. Länsstyrelsen har sagt nej.

Rickleån - ny taktik från kraftbolaget

Både vattendomstolen, kommunen, naturvårdsverket mfl. har sagt nej. Skellefteå kraftverk har därför tillämpat kraftbolagens nya taktik och tagit tillbaka sin ansökan för ändring. Nu föreslår man en tunnel istället för en kanal. Detta avvisas emellertid bestämt av befolkningen längs älven och förmodligen också av kommunen.

Rottnan - tveksam jordbruksminister

Projektet ligger färdigberett i regeringen men jordbruksministern tvekar om att ta upp det till behandling. Kan det bero på att de lokala centerpartistiska riksdagsmännen är för en utbyggnad och att LRF är intressent i projektet? I samband med Sölvsbacka har enligt uppgift jordbruksministern också sagt att regeringen inte kommer att ge tillstånd till några kontroversiella projekt.

RÖÅEN

Trots att landet kommer att ha ett enormt elöverskott inom några år arbetar kraftindustrin vidare på att leta nya älvar och älvsträckor, att bygga ut. Ett av de senaste exemplen är Röåen som är ett biflöde till Ångermanälven.

Svanö AB planerar att bygga ett kraftverk i den fina å som förbinder Betarsjön vid Junsele med Ångermanälven. Kraftverket i Röåen kommer att ligga ungefär vid Röåns by, där man också kommer att bygga dammen. Dammen kommer att medföra att hela sträckan från kraftverket till Betarsjön, ca 25 km, däms upp. Vattnet kommer sedan att ledas via en tunnel eller tub till Ångermanälven vilket betyder att forssträckan vid Röåns by och ned till utflödet i Ångermanälven torrläggas. Kraftverket kommer att tillgodogöra sig

Kraftverket kommer att tillgodogöra sig en fallhöjd på ca 45 meter och ha en effekt på ca 5 MW (ungefär som ett stort vindkraftverk). Årsproduktionen beräknas till 18 GWh. Byggnationerna beräknas sysselsätta ca 50 man under 2 år.

Befolkningen vid Röåen och Betarsjön har gått samman och bildat en älvräddargrupp som redan har hunnit göra en hel del för att visa det motstånd mot projektet som råder i bygden. Gruppen kallar sig "Föreningen Rädda Röåen". Kontaktman är Sture Tarander (adr: Pl 2354 Röån, 880 37 JUNSELE).

L.Lö.

Stormöte om Röån:

—Judasgärning av byggnads kräva att Röån byggs ut

SOLLEFTEÅ (VA) —Storbolagen har tagit allt ifrån oss. Röån är det enda vi har kvar att kämpa för.

Det säger Röåbon Valter Sehlin på det stormöte som föreningen Rädda Röån hade i Röån på lördagen.

I det lilla föreningshuset har kämparna samlats för att diskutera sitt kommande arbete. Målet är att stoppa Svanö AB:s utbyggnad av ån som rinner genom byn.

Man sitter runt väggarna. I stort sett hela byn finns representerad med någon familjemedlem.

Stämningen är känsloladdad. Många av dem som en gång flyttade till byn och bröt upp mark finns med. De ser nu allt sitt arbete bortkastat. Om Svanö får som de vill, ska en stor del av deras arbete läggas under vatten.

Valter Sehlin, Rickard Sjödin, Harry Wedin och Axel Wedin är bara några av dem som under årens lopp brutit sten och forslat bort den från de marker som nu skall läggas under vatten. Deras böjda ryggar och valkiga nävar är det enda som kommer att återstå.

Nu sitter de runt föreningslokals väggar och låter all sin besvikelse och ilska över Svanö få utlopp.

—Vi kan inte vänta på Svanös utredning. När den är klar har vi försatt vår chans. Hela Röån blir ett enda stenskravel, säger Axel Wedin.

Sedan i augusti har det varit tvyst i debatten om Röåns ut-

byggnad. Men i byn har det diskuterats som aldrig förr. Och eftersom Svanös mättningsarbeten fortsatt, har opinionen i Röån mot en utbyggnad mot en utbyggnad bara ökat och ökat.

SVANÖ HOTAR MED BÖTER

—Man häpnar över hur Svanö utför sina mätningar. De sätter upp sina pinnar inne på åkrar, på vedhögar och en massa andra ställen. Sedan hotar de oss med 2.000 kronor i böter om vi flyttar någon, säger Valter Sehlin.

Nils-Erik Sjödin vill kalla det för okkupation.

—De ockuperar vår mark. Skillnaden mellan en vanlig okkupation och den vi har här, är att inga poliser ställer upp på vår sida. Skulle Svanö bygga ut är de vinnarna. Vi röåbor är förlorarna. Och det får vi leva med hela livet.

I slutet av november kommer Svanö att lägga fram sina planer och inte ens Svanöledningen förnekar att planerna pekar mot en utbyggnad. Något som lokalbefolkningen med näbbar och klor kämpar emot.

Under augusti utlovade Svanöchefen Arne Hedin att en utbyggnad av Röån inte skulle påverka vattenståndet i Betarsjön nämnvärt. Betarsjön, som är Ångermanlands största insjö, ligger två mil uppströms Råå by.

—SÄLJER ÄN FÖR ARBETSTIMMAR

Det här är något som inte Röåborna tror på.

—De har ju börjat göra mätningar vid Betarsjön också. Det är klart som dagen att Betarsjön kommer att påverkas, säger Valter Sehlin, som är ytterligt förvånad varför inte junseleborna mer aktivt arbetat mot utbyggnaden.

—Det enda vi märkt uppifrån Junsele är ett krav från Byggnadsjunseleavdelning att Röån skall byggas ut, säger Rickard Sjödin och fortsätter.

—Judasgärning. Byggnadsarbetarna i Junsele har svikit oss för några stackras arbetstimmar.

Valter Sehlin håller med. —Bolagen har byggt Kilforsen, Lasele, Gulsele och en massa andra kraftverk. Men det har alltid varit orfens folk som blivit sist anställda och de första som fått gå.

Man kommer nu att sända en protestskrivelse till Byggnadsavdelning i Junsele, där föreningen framför sina synpunkter på dess agerande.

Stormötet beslut dessutom att skicka ett utprop till parti-grupperna i Sollefteå kommun, där man kräver att partierna tar ställning för eller emot en utbyggnad.

Vidare kommer man att in-

Sture Tarander, mot Röåns utbyggnad.

bjuda en representant för varje partigrupp till Röån för att diskutera utbyggnaden. Man hoppas dessutom att deltagare från länsmyndigheterna ställer upp.

ROLF KARLSSON

ÄLVRÄDDARNAS SAMORGANISATION

Protokoll fört vid Älvräddarnas samorganisations årsmöte i Sorsele 14 - 15 juni 1980 (närvarande: se bilaga)

Lördag 14 juni 1980

- §1 ÄlvS ordförande Lars Lövgren förklarade årsmötet öppnat.
- §2 Ett förslag till dagordning föredrogs och godkändes.
- §3 Årsmötet förklarades stadgeenligt utlyst.
- §4 Till mötesordförande valdes Lars Lövgren, till mötessekreterare valdes Göran Öberg och till justeringsmän valdes Leif Jonsson och Birger Ajax.
- §5 Verksamhetsberättelsen föredrogs och lades med godkännande till handlingarna.
- §6 Kassaberättelsen och revisionsberättelsen föredrogs och lades med godkännande till handlingarna.
- §7 Beslöt att bevilja styrelsen och arbetsutskottet ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsårets förvaltning.
- §8 Beslöt enhälligt att anta arbetsutskottets förslag till nya stadgar för Älvräddarnas Samorganisation (se bilaga).
- §9 Medlemsavgifter för 1981. Beslöt att medlemsavgiften för enskilda stödjande medlemmar skall vara 25 kr och att medlemsavgiften för stödjande juridiska personer skall vara 50 kronor.
- § 10 Beslöt att omvälja Lars Lövgren som ordförande i Älvräddarnas Samorganisation.
- § 11 Beslöt att till övriga ordinarie ledamöter i styrelsen välja Lars Lindström, Astor Ericsson, Harry Nyhlén, Olov Jonsson, Leif Jonsson och Birger Ajax.
- §12 Beslöt att till styrelsesuppleanter välja K-G Lundberg, Gunnar Westergren, Göran Öberg, Tycho Loo, Lennart Sundin, Gertrud Åswald och Oskar Bengtsson.
- § 13 Beslöt att till kassör välja Helfrid Bäckström.
- § 14 Beslöt att till revisorer välja Gun Lindahl och Kurt Rosendahl och att till revisorssuppleanter välja Alvar Nilsson och Aron Johansson.
- § 15 Beslöt att till valberedning utse Harry Nyhlén (sammankallande), Bertil Hemming och Sigvard Nyström.
- § 16 Beslöt att välja Astor Ericsson till vice ordförande i Älvräddarnas samorganisation.
- § 17 Beslöt att välja Lars Lindström till informationssekreterare och Birger Ajax till mötessekreterare.
- § 18 Beslöt att utse Karl Löfroth som ansvarig för sekretariatet.

Beslöt att ajournera årsmötet till på söndag.

Nils Sundberg talade om vattenkraftsutbyggnader och deras inverkan på sysselsättning och kommunal ekonomi. Diskussion.

Söndag 15 juni 1980

Förhandlingarna återupptogs.

- § 19 Beslöt att invälja Aktionsgruppen Rädda Piteälven och Aktionsgruppen Bevara Sörkvarnsforsen i Älvräddarnas Samorganisation.
- § 20 Noterade med stor tillfredsställelse Kalix SNF-krets' ansökan om inval i Älvräddarnas Samorganisation men beslöt att, med hänvisning till ÄlvS' allmänna policy för inval av medlemsgrupper, avslå ansökan. Beslöt att uppmana Kalix SNF-krets att gå med i Älvräddarnas Samorganisation som stödjande medlem.
- § 21 Beslöt att utse en grupp som skulle utforma årsmötets pressuttalande. I gruppen invaldes Lars Lindström, Olov Jonsson, Ivar Lundmark, Göran Öberg och Gunnar Westergren.
- § 22 Diskussion om ÄlvS' framtida inriktning.
- § 23 Beslöt att utse Lars Lövgren som ansvarig för utformning, beställning och produktion av märken, dekal, t-skirts etc..
- § 24 Beslöt att Älvräddarnas Samorganisation skall låna 2500 kronor till Aktionsgruppen Rädda Piteälven.
- § 25 Anmäldes att Aktionsgruppen Rädda Fatsjön bytt namn till Vilhelmina Älvräddargrupp

Årsmötet ajournerades.

Rune B Axelsson talade om minikraftverk. Diskussion.

Ivar Lundmark redovisade en vetenskaplig studie.

Förhandlingarna återupptogs.

- § 26 Ett förslag till pressuttalande uppläst av Lars Lindström. Årsmötet godkände uttalandet. (se bilaga)
- § 27 Ordförande förklarade årsmötet avslutat.

Vid protokollet

Göran Öberg

Justeras:

Lars Lövgren, ordförande

Birger Ajax

Leif Jonsson

Uttalande antaget vid Älvräddarnas samorganisations årsmöte i Sorsele 15 juni 1980.

Minikraftverken är inte någon miljövänlig energikälla.

Minikraftverken är ett stort hot mot miljön. Skadorna är mycket värre än man tidigare trott. De drabbar främst laxens och öringens lekplatser och uppväxtområden.

Genom de snabba vattenståndsändringarna ödeläggs dessutom en stor del av det växtliv och de näringsdjur som utgör förutsättningarna för ett gott fiske.

Det är fel att staten subventionerar förstörelse av miljö och närrekreationsområden. Detta är vad som sker när staten ger bidrag till minikraftverk. Detta säger Älvräddarnas Samorganisation i ett uttalande från sitt årsmöte i Sorsele vid Vindelälven.

Älvräddarnas Samorganisation säger vidare i sitt uttalande:
- Sverige har idag ett mycket stort elöverskott. Samtidigt har vårt land byggt ut vattenkraften mer än de flesta andra länder i världen. Redan är 70% av alla större vattendrag utbyggda.
- Vi måste därför spara våra sista outbyggda vattendrag för bl a fiske och rekreation.

Älvräddarnas Samorganisation kräver därför att regeringen nu säger nej till utbyggnad av Sädvajaure i Norrbotten, Lången och Sölvbacka i Jämtland och Rottan i Värmland.

Älvräddarnas Samorganisation är ett samarbetsorgan för 31 lokala älvräddargrupper från utbyggnadshotade älvsträckor i landet.

Nya stadgar

Stadgar för Älvräddarnas Samorganisation antagna vid årsmöte i Sorsele 14-15 juni 1980.

§ 1.

Älvräddarnas Samorganisation är en ideell och partipolitiskt obunden sammanslutning. Samorganisationens syfte är att underlätta samarbetet mellan grupper och enskilda som kämpar för de bevarandevärden som Sveriges vattendrag representerar.

§ 2.

Samorganisationen skall i sin verksamhet

- väcka opinion i frågor som rör exploatering av outbyggda älvar och älvsträckor,
- sprida kunskap och medvetande om de betydande bevarandevärden som fritt strömmande älvar och vattendrag representerar,
- Stödja de grupper och enskilda som kämpar för bevarande av exploateringshotade älvar och älvsträckor,
- påverka myndigheter och politiker till att verka för skydd av outbyggda älvar och älvsträckor.

§ 3.

Älvräddarnas Samorganisation är en sammanslutning av självständiga grupper vars syfte är att arbeta för skydd av enskilda exploateringshotade älvar och älvsträckor.

Nya grupper inväljes i Samorganisationen av årsmötet.

§ 4.

Grupp som är medlem i Samorganisationen och som uppenbart motarbetar samorganisationens syften kan om minst 2/3 av de vid ett årsmöte närvarande röstberättigade så beslutar uteslutas ur Samorganisationen.

§ 5.

Fysiska personer och sammanslutningar som omfattar Samorganisationens syften och erlägger av årsmötet fastställd kan bli bli stödjande medlemmar.

§ 6.

Del av erlagda årsavgifter och gåvor tillfaller den grupp som avsändaren vid betalningstillfället anger som sitt önskemål. Årsmötet beslutar om hur stor del av avgifter och gåvor som skall tillfalla grupperna.

§ 7.

Styrelsen är Samorganisationens verkställande organ.

Mellan representantskapets möten fattar styrelsen erforderliga beslut ang. möten, uppvaktningar, skrivelser, uttalanden och olika frågor av föreningsteknisk art.

§ 8.

Styrelsen utses av årsmötet och består av ett udda antal ordinarie ledamöter, dock minst sju personer.

Årsmötet utser även ersättare till ordinarie ledamöter.

Ordinarie ledamöter samt ersättare väljes för en tid av ett år.

§ 9.

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller när minst tre av ledamöterna i styrelsen begär det. Styrelsen är beslutsmässig då minst hälften av ledamöterna är närvarande.

Vid lika röstetal äger ordföranden utslagsröst.

§ 10.

Samorganisationens högsta beslutande organ är representantskapet.

Representantskapet består av en ordinarie ledamot och en ersättare för denne från varje älvräddargrupp.

Representantskapets ledamöter med ersättare anmäles till årsmötet av resp. älvräddargrupp. Mandattid är ett år.

§ 11.

Årsmötet väljer föreningens övriga funktionärer vilka kan utses såväl bland styrelsens ledamöter som bland Samorganisationens övriga stödjande medlemmar.

§ 12.

Samorganisationens verksamhets- och räkenskapsår är 1 april - 31 mars.

§ 13.

Två revisorer granskar före årsmötet Samorganisationens räkenskaper för det gångna räkenskapsåret och avger rapport härför till årsmötet.

§ 14.

Årsmötet hålls under sommarhalvåret. Minst ytterligare ett ordinarie representantskapsmöte skall hållas under verksamhetsåret.

§ 15.

Kallelse till årsmötet skall distribueras till medlemmarna senast fyra veckor före mötet. I kallelsen anges de ärenden som utöver sedvanlig dagordning kommer att behandlas på mötet.

Motion eller skrivelse som medlem önskar få behandlad av årsmötet skall inlämnas till styrelsen senast sex veckor före mötet.

§ 16.

Vid representantskapsmöten äger en representant per älvräddargrupp rösträtt.

Vid personval tillämpas sluten omröstning.

Vid lika röstetal äger ordföranden utslagsröst, dock ej vid personval då lotten avgör.

§ 17.

Vid årsmötet skall följande ärenden behandlas:

1. Fråga om mötet blivit i stadgeenlig ordning utlyst.
2. Fastställande av röstlängd.
3. Val av funktionärer för årsmötet.
 - a) ordförande
 - b) sekreterare
 - c) två justeringsmän, tillika rösträknare
4. Det gångna årets arbete:
 - a) styrelsens verksamhetsberättelse
 - b) kassörens redovisning
 - c) revisorernas berättelse
5. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
6. Fastställande av årsavgift.
7. Val av Samorganisationens funktionärer för ett år:
 - a) ordförande
 - b) ordinarie ledamöter och ersättare för dessa
 - c) kassör
 - d) två revisorer samt två suppleanter
 - e) valberedning
 - f) övriga funktionärer
8. Behandling av förslag från styrelsen.
9. Behandling av motioner.
10. Övriga frågor.

§ 18.

För ändring av dessa stadgar krävs minst 2/3 majoritet av de närvarande röstberättigade vid ett årsmöte.

§ 19.

För Samorganisationens upplösning krävs beslut vid två på varandra följande representantskapsmöten. För att förslag om upplösning skall godkännas krävs att vid vardera mötet minst 2/3 av de närvarande röstberättigade har röstat för upplösning.

Vid beslut om upplösning skall anges vilken organisation Samorganisationens tillgångar skall tillfalla.

Sammanfattning av synpunkter på Vattenfalls "Rapport avseende utredning om effektivare vattenkraft".

Denna utredning har visat att det med rimliga tekniska åtgärder är möjligt att uppnå en genomsnittlig verkningsgrad på 87-88% i våra vattenkraftverk. Denna siffra stämmer ganska väl överens med den beräkning på 90% som gjorts i Älvarnas Bok.

Det är emellertid fortfarande oklart hur mycket som är ekonomiskt möjligt att bygga ut. Utredningen anger 1,2 TWh men de kostnadsuppskattningar man använt är mycket osäkra, enligt vad som framkom vid sammanträdet med Vattenfall den 10 okt. Vidare är uppgifterna om energitillskotten i vissa fall mycket osäkra, även i väl utredda projekt. I åtskilliga fall har energitillskotten ökat kraftigt när man väl bearbetat projekten noggrannare.

Vidare har energivinsterna vid byte av turbin eller löphjul angetts i alltför generella procenttal i utredningen. Praktiska exempel visar nämligen att man i vissa fall kan få ut betydligt mer energi än vad de generella siffrorna säger. Exempelvis ger Ljusne strömmar kraftverk 1% i energitillskott om man byter löphjul, enligt utredningen, men enligt Bergvik och Ala AB som äger kraftverket så ger detta 2,5-3%.

Men framför allt har utredningen inte i någon nämnvärd utsträckning tagit hänsyn till att kostnaderana för kraftförlusterna under effektiviseringsarbetena kommer att minska kraftigt under 80-talet p g a det stora överskottet på elproduktionskapacitet vi då har. I normala fall är denna kraftförlust under avställningstiden en betydande kostnad för vissa typer av effektiviseringar som t ex vidgningar av tunnlar och kanaler och utbyten av hela turbiner eller stora ombyggnader av aggregaten. Men även för övriga effektiviseringsåtgärder, som nya aggregat, nya tunnlar och utbyte av löphjul, medför kraftöverskottet betydligt minskade kostnader under 80-talet. Därmed kommer åtskilligt fler effektiviseringar än vad utredningen räknat med att bli ekonomiskt möjliga att genomföra i framtiden.

Utredningens uppgift om 1,2 TWh som ekonomiskt möjlig effektiviseringsnivå är alltså en mycket osäker siffra och den får uppenbarligen höjas av de skäl som redovisats härövan och i vår bilaga.

Det är dessutom synd att utredningen inte gjort en mer noggrann kartläggning av förlusterna i alla större vattendrag. Nu har man nöjt sig med att noggrannt studera Umeälven. Detta är inte alls tillfredsställande eftersom kraftverken är av så olika ålder och skick i olika älvdalar. Speciellt i södra Norrland finns många äldre kraftverk.

Av utredningens material framgår också att det råder en betydande osäkerhet om vad normalårsproduktionen är i landet. Vattenföringen kan t ex inte mätas noggrannare än $\pm 5\%$ och olika 30-årsserier används för olika kraftverk. Det behövs därför en ordentlig genomgång av samtliga kraftverk för att vi ska få en tillförlitlig siffra. För närvarande kan alltså en normalårsproduktion på exempelvis 65 TWh i verkligheten ligga mellan 63 TWh och 67 TWh.

Älvutbyggnaderna och laxfisket

Under den senare delen av efterkrigstiden har det svenska laxfiskets avkastning minskat så kraftigt att det numera inte ens räcker till för att förse våra laxodlingar med avelsfisk i tillräcklig mängd och kvalitet. Under de senaste åren har situationen blivit direkt kritisk.

De flesta är eniga om att det hårda laxfisket med drivgarn i Östersjön bär den största skulden. Svenska och utländska fiskare rensar så rent som möjligt på laxens uppväxtområden i södra Östersjön. Den lilla rest som återstår fångas sen med allt mer raffinerat konstruerade laxfällor utanför och i älvmynningsarna. "Återstoden" skall utgöra underlag för lek i vissa älvar och odling i andra.

Havsfisket är naturligtvis den direkta orsaken till våra dåliga fångster i älvarna. Men hur kan detta fiske ha fått så stor omfattning att följderna blivit så svåra, och varför har våra utbyggda älvars laxbestånd råkat ännu värre ut än de utbyggda älvarna? Dessa två frågor visar sig leda till intressanta svar om man går till grunden med orsakerna.

För att kunna reda ut begreppen måste man jämföra det naturliga tillståndet i älvarna före utbyggnaderna med det nuvarande tillståndet där den naturliga reproduktionen helt har ersatts av konstuppfödning av laxsmolt i fiskodlingar. Man måste också jämföra hur både det naturliga och det odlade laxbeståndet påverkas av ett allt hårdare fiske.

När älvarna var utbyggda kunde lax och havsöring leka på naturligt sätt. Man anser att vattendragen runt Östersjön, vid sekelskiftet, producerade mer än 10 miljoner laxsmolt. Tillgången på lax var då beroende av att antalet lekande fiskar var stort. Maximal reproduktion uppnåddes om så många laxar fick leka att alla älvarnas uppväxtområden var fullt besatta med laxungar. Men så snart dessa områden inte var fyllda sjönk antalet utvandrande laxungar och avkastningen av fisket minskade. Ett laxfiske som drastiskt minskade antalet lekfiskar skulle alltså, fem sex år efteråt, resultera i en minskad laxtillgång. Ett ökande laxfiske skulle alltså resultera i en minskad lönsamhet. Fisket skulle alltså slå undan förutsättningarna för sin egen existens. Detta skulle i sin tur leda till att fisket i viss utsträckning reglerade sig självt till en rimlig nivå. Fisket skulle inte löna sig om man fiskade för hårt. Detta skulle fungera trögt och med flera års eftersläpning, men tillgången på lax skulle i alla fall utgöra en sorts regulator som styrde havsfisket volym och därmed också nyetableringarna.

Idag har vi byggt ut de flesta älvarna för energiproduktion. Laxens naturliga reproduktion är i dessa älvar helt förhindrad. Kraftföretagen är i vattendom ålagda att kompensera älvarnas förlorade naturliga produktion av lax- och havsöringssmolt med motsvarande antal odlad smolt.

Dessa ålägganden måste uppfyllas till snart sagt varje pris. Detta har medfört att man på grund av bristen på avelsfisk, måste utnyttja undermålig smålax vid romtagningen. En ansvars-kännande laxodlare vill ju normalt bara använda de största och bästa fiskarna till avel. Men nu tvingas man, i vissa fall, ta rom till och med från grilse, alltså smålax på 1-2 kg. När man ändå inte kan fylla behovet av rom från den egna älven köper man laxungar från andra älvar vilket ur genetisk synpunkt är klart olämpligt.

1977 var den totala produktionen i Östersjön 4,5-5 miljoner smolt. Därav var drygt 2 miljoner uppväxta på naturlig väg och 2,5 miljoner producerade i fiskodlingar. Från Sverige kommer den största delen eller drygt 3,5 miljoner smolt. Av dessa är nästan 2,0 miljoner odlade. Största delen av laxfisket i Östersjön baseras alltså på den svenska smolten trots att detta fiske orsakar vår brist på avelsfisk. Vi lyckas alltså, trots bristen, med attsätta ut så gott som konstant antal lax- och havsöringsungar varje år i de utbyggda älvarna. Detta vore inte möjligt om överlevnaden i fiskodlingarna vore lika låg som i naturen. Av naturligt lagd romöverlever nämligen några få procent medan man i en fiskodling kan ha mångdubbelt fler. Ett begränsat material kan alltså (i en fiskodling) ge en mycket stor "skörd".

Till och med de naturliga variationerna mellan årsklasserna som orsakas av ogynnsamma vattenstånd, temperaturer, näringsbrist och rovfiskar är i stort sett utjämnade. Resultatet av detta blir ju då att laxtillgången ute på uppväxtplatserna i Östersjön är - i stort sett- konstant år från år, helt oberoende av fisket. Man kan med fog påstå alla år numera är toppår.

Till skillnad från fiske på ett naturligt bestånd kan fisket numera alltså inte påverka tillgången på lax i någon större utsträckning. Ett fiske som inte kan påverka sina egna förutsättningar leder naturligtvis - efter ett antal år - till den nuvarande överetableringen som inte skulle kunna bestå i ett naturligt system. Men nu kan överetablering t o m fortsätta utslutande på grund av att vi så tjänstvilligt tillhandahåller förutsättningen, laxsmolten, trots att vi får mindre och mindre tillbaka av den.

Överetableringen har också medfört att fiskarna, på grund av inbördes konkurrens, har övergått till att fiska på smålaxen under dess andra havsår. När man då vet att laxen under sitt tredje och, vanligtvis, sista havsår ökar från 3 till 7 kg i vikt finner man att den totala fångsten minskar med 4 kg per fångad lax. Räkna med en årlig fångst av 3 000 ton per år av 3-kilos lax och jämför med en fångst av lika många laxar på 7 kilo så får man en uppfattning om en av konsekvenserna av detta missriktade havsfiske. Det är ungefär samma ekonomi som om en skogsägare skulle avverka en skogsplantering efter bara 20 år.

Men följderna av detta fiske är flera. Det har också medfört att våra få utbyggda älvar som borde utgöra en sista fristad för laxen har råkat ännu mera illa ut än de utbyggda älvarna på grund av att här slår fisket ut förutsättningarna för leken genom att lämna kvar för få laxar. Torneälvens laxlek räcker inte alls till för att fylla ut ut uppväxtplatserna. Samma gäller för Kalix-älven. Särskilt nu när laxtrappan i Jokkfall är klar och möjliggjort lek över ännu större områden.

En annan av konsekvenserna - och den i särklass allvarligaste på lång sikt - är att fisket med drivgarn verkar selektivt och medför att de mest snabbväxande fiskarna hela tiden fångas först. Detta gör att de mest långsamväxande laxarna får den högsta överlevnaden och kan fortplanta sig. Man får alltså ett avelsurval av långsamväxande lax som gör att medelvikten hela tiden går nedåt. Enligt fiskestatistiken har medelvikten också mycket riktigt sjunkit under hela den tid laxfisket har pågått.

Laxforskningsinstitutet säger att fisket nu utgör en större fara än t o m älvutbyggnaderna i sin nuvarande utsträckning.

Fiskenämnden i Norrbotten skriver i ett PM om fiskenäringen följande: "Tillgången på avelslax är för närvarande allt för liten och urvalseffekter i fisket medför att avelsmaterialet blir allt mindre och mindre i storlek, vilket kan innebära att den stora och värdefulla laxen på sikt försvinner."

I mitten av september hölls ett laxsymposium i Helsingfors med deltagande av biologiska och ekonomiska experter från Sverige, Finland och Norge. Samtliga experter var eniga om att laxfisket i havet måste stoppas. Ett rationellt och biologiskt vettigt laxfiske bör, ansåg man, helt bedrivas i älvarna och utanför älvarna när laxen som stor och vuxen fisk återvänder för lek.

Under hösten har överläggningar mellan Östersjöländerna förts i Warszawa om en begränsning av laxfisket i havet. Någon överenskommelse om begränsning kom dock inte till stånd.

Under tiden pågår huggsexan. För varje år förändras en ny lax-generation ännu ett litet steg mot lägre medelvikt. En förändring som inte kan återställas. Det har tagit naturen många tusen år att forma laxen till vad den var för 30 år sedan. Men vi är med öppna ögon på väg att förstöra den helt på kanske ytterligare 30 år om ingenting radikalt görs för att råda bot på fisket som orsakar skadan.

Förutsättningen för detta fiske är våra älvar och våra älvutbyggnader och den kompensationsodling som sker. Utan denna odling skulle dagens havsfiske varken ha uppstått eller kunnat bestå. Här ligger alltså den verkliga orsaken. Men utbyggnaderna har skett med statsmakternas goda minne. Då borde dessa verkligen nu inse sitt ansvar och vidta åtgärder för att stoppa den pågående skövlingen. Frågan är av internationell betydelse och är därför en sak för regeringen och jordbruksdepartementet samt fiskeristyrelsen och borde ha tagits upp för 10-15 år sedan. Varningar från forskare har inte saknats. Frågan om våra laxbestånds bevarande borde vara betydelsefull också för Älv-S att driva hårt för att visa vad utbyggnaderna har åstadkommit och för att visa att våra utbyggda älvars dåliga laxbestånd inte är någon lokal företeelse. Det hävdas ju ofta från utbyggnadsförespråkare att fisket är så dåligt att älvarna lika gärna kan byggas ut. Sanningen är i stället att fisket kan bli så bra som vi har förstånd att göra det till.

Eftersom vi sätter ut huvuddelen av laxsmolten har vi i Sverige också den största skulden till den aktuella situationen. Det paradoxala är att ju mer lax vi sätter ut ju mindre får vi tillbaka. Om vi satte ut mindre lax så att beståndstätheten i Östersjön låg under lönsamhetsgränsen för drivgarnsfisket skulle vi paradoxalt nog få igen en mycket större mängd lax till våra älvar och samtidigt stoppa havsfisket. Ett stopp för detta drivgarnsfiske eller en övergång till det långrevsfiske som bedrevs tidigare är nämligen det enda som på lång sikt kan rädda laxen i sin nuvarande form för framtiden. Men detta måste tvingas fram. Några förhoppningar om frivilliga överenskommelser med de svenska fiskarna och ännu mindre med de utländska fiskarna bör man inte ha.

K.G. Lundberg

Sölvsbacka

Uttalande i Sölvsbackafrågan 1980-10-10.

Älvräddarnas Samorganisation och Miljöförbundet kräver i ett gemensamt uttalande att jordbruksminister Anders Dahlgren i propositionen om Sölvsbacka redovisar det alternativ som innebär att Sydkraft får de två kraftverken Karseforsen och Laholm i Lagan, i utbyte mot att Sölvsbackaströmmarna räddas.

Miljöorganisationerna förkastar Gullnäs påstående att det kostar 286 milj kr att rädda Sölvsbacka. Dessa beräkningar baseras på orimligt höga kolpriser och på att kolets energi bara skulle utnyttjas till 37 % i ett kolkondenskraftverk samt på alltför höga elprognoser.

Dessutom har Gullnäs satt värdet 0 kr på Sölvsbackas nuvarande värde för fritidsfisket, rennärningen och för den värdefulla naturen. Om bevarandevärden också beaktas är det i själva verket en samhällsekonomisk vinst att rädda Sölvsbacka. Bara fritidsfisket i strömmarna representerar ett samhällsekonomiskt värde på åtminstone 200 milj kr enligt beräkningar baserade på Fiskeristyrelsens material till Ekströmska utredningen. Rekreativsvärdena skulle nästan helt gå till spillo om Riksdagen väljer Gullnäs alternativ. Dessutom tillkommer värdet av naturupplevelserna. Även den unika utterstammen i Sölvsbacka utrotas i Gullnäsalternativet.

Det är fel även ur energisynpunkt att bygga ut Sölvsbacka. Det växande elöverskottet motsvarar bara i år 75 Sölvsbackaströmmar.

Styrelsen för Älvräddarnas Samorganisation
Miljöförbundet

Uttalande i Sölvsbackafrågan 17 oktober 1980.

Regeringens proposition om tillstånd för Trångfors AB att bygga ut Sölvsbackaströmmarna är ett brott mot tidigare riksdagsbeslut anser Älvräddarnas Samorganisation i ett uttalande.

Trångfors AB har begärt ersättning i form av realvärden, exempelvis genom att få överta ett par kraftverk i Lagan från Vattenfall, som de nu arrenderar. Kraftbolaget har därmed visat vilja till en överenskommelse, vilket riksdagsbeslutet förutsatte.

Statsrådet Dahlgren saknar uppenbarligen både kompetens och vilja att efterkomma riksdagens beslut. Hans svek mot lokalbefolkningen i Storsjö Kapell är oförsvarligt. I stället för att Vattenfall tillåts verka som en "stat i staten", borde regeringen ha inlett regelrätta förhandlingar med Vattenfall om erövning för Laholms och Karseforsens kraftstationer i Lagan.

Centern framlade före valet i fjol en partimotion med krav på att Sölvsbackaströmmarna skulle bevaras. För partiets trovärdighet som miljöparti kommer därför Sölvsbackaströmmarnas öde att bli avgörande. Om centerns riksdagsgrupp, utan undantag, godtar regeringsförslaget är skandalen ett faktum.

Den oersättliga miljön liksom människornas möjligheter att bo kvar i Storsjö måste väga tyngre än att förstöra Sölvsbackaströmmarna i en tid med ett alltmer växande elöverskott i Sverige.

Styrelsen för Älvräddarnas Samorganisation

Synpunkter på utbyggnaden av Sölvbacka

1980-10-24

Björn Kjellström

Det är självklart att ett beslut beträffande utbyggnad av Sölvbacka måste baseras på en värdering av alla faktorer av betydelse. Ekonomin är endast en av dessa faktorer.

Diskussionen i det följande begränsas emellertid till frågan om projektets ekonomi eftersom denna förefaller ha vägt mycket tungt vid utformningen av prop. 1980/81:26.

Man måste då göra skillnad mellan en diskussion av ekonomin på kort sikt och ekonomin på längre sikt. Dessa frågor behandlas därför separat i det följande.

Det måste understrykas att tiden för genomförande av de överläggningar som redovisas i det följande, har varit mycket kort. Underlagsmaterialet har också varit något ofullständigt.

Beräkningarna får därför betraktas som överslagsmässiga.

Ekonomi på kort sikt

På kort sikt gäller frågan om det är lönsamt att investera 90 Mkr nu och betala driftkostnader för kraftverket fram till den tidpunkt då annan kraftutbyggnad (utöver redan beslutad) är nödvändig, i förhållande till att producera elenergi i andra befintliga kraftverk och vänta med investeringen i Sölvbacka.

För att kunna behandla den frågan måste man analysera produktionsmöjligheterna och produktionsbehovet i det svenska kraftsystemet under de närmaste decennierna.

Problemet är då att det förefaller att saknas officiella el-prognoser som tar hänsyn till folkomröstningsresultatet. Tabell 1 innehåller emellertid en skiss till prognos baserad på underhanduppgifter från SIND och linje 2:s avvecklingsplan.

Tabellen visar också produktionsförmågan (vid medelår) i det befintliga kraftsystemet inklusive planerad utbyggnad av kärnkraften.

I tabellen är skrotning av befintlig kraftvärme och mottryckskraft gissad.

Vattenkraftutbyggnaden är långsammare än vad som antogs av konsekvensutredningen.

Man konstaterar att det med tillgänglig kraftvärmepotential och mottryckspotential inte blir nödvändigt att driva kondenskraftverk förrän år 2000¹⁾.

Ytterligare kraftvärmeverk eller mottryckskraftverk behöver ej tas i drift förrän omkring år 1995.

För perioden 1983-1990 förefaller det rimligt att anta att driften av kraftvärmeverk och mottrycksverk är koncentrerad till vinterhalvåret.

Marginell produktionskostnad för vintern kan då beräknas för oljebaserad kraftvärme och marginell produktionskostnad sommartid för kärnkraft. Med data i konsekvensutredningen bilaga 1 sid 35 och 221 samt produktionsdata enligt prop. 1980/81:26 kan kostnad för ersättningsproduktion under perioden 1983-1990 beräknas till ca 40 Mkr diskonterat till 1983 med 4 % ränta.

1) Observera att viss kondensdrift ändå kan bli nödvändig av kraftbalansskäl. Detta är i så fall oberoende av eventuell Sölvbacka utbyggnad.

Nuvärdet blir då 36.7 Mkr. Detta skall jämföras med nuvärdet av räntor till 1990 på 90 Mkr d v s

$$0.04 \cdot 90 \frac{1-0.9615^9}{1-0.9615} = 27.8 \text{ Mkr}^{1)}$$

samt nuvärde av driftkostnad av 7 års drift²⁾

$$\frac{1}{1.04^2} 0.85 \frac{1-0.9615^7}{1-0.9615} = 4.9 \text{ Mkr}$$

summa nuvärde 32.7 Mkr.

Enligt denna kalkyl skulle alltså merkostnaden för att avstå från Sölvbacka under 10 år fram till 1990 begränsas till ca 4 Mkr

Med högre förräntningskrav är det ekonomiskt gynnsammare att tills vidare avstå från utbyggnad.

Ekonomi på lång sikt

På längre sikt, bortom 1990-95 är utbyggnad av Sölvbacka troligen ekonomiskt lönsam.

Om inte annat blir utbyggnaden lönsam sedan kärnkraftavvecklingen genomförts.

Slutsats

En utbyggnad av Sölvbacka nu är en tveksam affär. Merkostnaden för att avstå från utbyggnad fram till 1990 har här uppskattats till 4 Mkr. Beräkningarnas noggrannhet är emellertid inte större än att en utbyggnad nu i själva verket kan visa sig leda till en viss förlust.

1) Det gör ingen större skillnad om man räknar nuvärde av konstanta annuiteter.

2) Uppskattad ur prop. 1980/81:26 till 0.85 Mkr/år.

Ett beslut om utbyggnad av Sölvbacka nu, utan en mer ingående ekonomisk utredning kan knappast försvaras.

Det är bl a nödvändigt att närmare analysera driftförhållandena i kraftsystemet under överskottsperioden 1980-1990.

Vidare måste de verkliga kostnaderna för att finansiera projektet klarläggas (ränta, amorteringsvillkor m m).

Tabell 1 Elproduktion 1980 - 2000 TWh

	1980	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	95	2000
Produktionsbehov	100	102.8	105.6	108.4	111.2	114.0	116.8	119.6	122.4	125.2	128	134	140
Produktionsförmåga:													
Vattenkraft	62	62.1	62.2	62.3	62.4	62.5	62.6	62.7	62.8	62.9	63	64	65
Kraftvärme bef.	6	6	6	6	6	6	5.8	5.6	5.4	5.2	5	4	3
Mottryck bef.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	3
Kärnkr 01-B2	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	8.2
R3+F1		8.7	9.5	10.3	11.1	11.1	11.1	11.1	11.1	11.1	11.1	11.1	11.1
R4			3.1	4.8	5.2	5.6	5.6	5.6	5.6	5.6	5.6	5.6	5.6
F2				4.3	4.7	5.1	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5
F3						5.1	5.5	6.0	6.4	6.4	6.4	6.4	6.4
03						5.1	5.1	5.5	6.0	6.4	6.4	6.4	6.4
Oljekondens bef.	24.5					23					18.5		6
Produktionsbehov													
Bef. Kraftvärme + Mottryck	11	9	7.8	3.7	4.8	1.6	-1.6	0.2	2.0	4.3	7.0	8.0	6.0
Kondens	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.0	25.8
Potentieell kraftvärme + mottryck											25.8	28.0	31
Verkligt kondenskraftbehov											-	-	0.8

Tabell 2 Kostnad för ersättningsproduktion

	År							
	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
<u>Vinter</u>								
Produktion GWh	32	32	32	32	32	32	32	32
Oljepris kr/MWh	64	67	70	72	74	76	78	80
Marginell prod.kostn. kr/MWh	99.4	103.7	108.0	110.9	113.7	116.6	119.4	122.3
Ers. kraft Mkr	3.18	3.32	3.45	3.55	3.64	3.73	3.82	3.91
Diskonterat till 1983 Mkr	3.18	3.19	3.19	3.15	3.11	3.07	3.02	2.97
<u>Sommar</u>								
Produktion GWh	39	39	39	39	39	39	39	39
Kärnbränsle kr/MWh	43	44	45	46	47	48	49	50
Marginell prod.kostn. kr/MWh	51	52	53	54	55	56	57	58
Ers. kraft Mkr	1.99	2.03	2.07	2.11	2.14	2.18	2.22	2.26
Diskonterat till 1983 Mkr	1.99	1.95	1.91	1.88	1.83	1.80	1.76	1.72
							Summa disk. 14.84	
								39.72 Mkr

Vinterstycke

Spröda hermelinspår
saxas lätt
i åttor på vintersnön
bort dit en dold isbäck slingrar fram
med vitpälstak.
Här dricker uttern ur isens öga
här där vattenvirveln svarvat upp en
porlande skål.

Hit kommer barnen med röda luvor
för att höra detta sjungande polartak.
Då gräver sig uttern i grottan
och ser deras ögon i springan.

Harry Martinsson

